



PRIMLJENO:	20. 12	20 23	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	09-2/23-4		
VEZA:			
EPA:	123 XXVIII		
SKRAĆENICA:		PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku Andriji Mandiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BORAČKOJ I INVALIDSKOJ ZAŠTITI**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažemo da se ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u obrazloženju Predloga zakona.

POSLANICI:

 Blaven Radunović

 Simonida Kordić


 Jovan Jole Vučurović

 Vaso Obradović


 Milan Lekić

 Milan Knežević

 Vladislav Bojović

 Dejan Đurović

 Milun Zogović

 Maja Vukićević

ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BORAČKOJ I INVALIDSKOJ ZAŠTITI

„Član 1

U Zakonu o boračkoj i invalidskoj zaštiti („Službeni list RCG”, broj 69/03 i „Službeni list CG”, br. 21/08, 1/15 i 52/16), u članu 1 poslije tačke 3 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„3a) porodica civilnih žrtava rata;”.

Član 2

U članu 6 poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„3a) porodica civilne žrtve rata;”.

Član 3

U članu 7 tačka 6 mijenja se i glasi:

„6) vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti za vojne ciljeve ili za ciljeve državne bezbjednosti u oružanim akcijama poslije 17. avgusta 1990. godine na poziv oružanih snaga, odnosno snaga bezbjednosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Savezne Republike Jugoslavije ili Državne zajednice Srbija i Crna Gora.”.

Član 4

Poslije člana 17 dodaju se novo potpoglavlje i novi član, koji glase:

„3a. Porodica civilne žrtve rata

Član 17a

Porodica civilne žrtve rata, u smislu ovog zakona, je porodica lica koje je poginulo, umrlo ili nestalo tokom oružanih sukoba za vrijeme ratnog stanja, na teritoriji Crne Gore, ili je umrlo od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene u tim sukobima u roku od godinu dana od dana nastanka tih posljedica.

Članovi porodice civilne žrtve rata, u smislu ovog zakona, su:

- 1) bračni drug, djeca rođena u braku ili van braka i usvojena djeca, kao i pastorčad;
- 2) roditelji kao i očuh, maćeha i usvojioci.”.

Član 5

U članu 20 poslije tačke 10 dodaju se tri nove tačke, koje glase:

- „10a) prioritet u zapošljavanju;
- 10b) rješavanje stambenih potreba;
- 10c) jednokratna novčana naknada;”.

Član 6

U članu 27 stav 2 riječi: „od 307,00 €” zamjenjuju se riječima: „prosječne mjesečne zarade bez poreza i doprinosa u Crnoj Gori za mjesec koji dva mjeseca prethodi mjesecu u kom se ostvaruje pravo”.

St. 3 i 4 brišu se.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„Osnovica iz stava 2 ovog člana utvrđuje se na osnovu objavljenih podataka državnog organa nadležnog za poslove statistike i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.”.

Dosadašnji stav 5 postaje stav 3.

Član 7

U članu 28 stav 3 mijenja se i glasi:

„Mjesečni iznos lične invalidnine određuje se u procentu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona i iznosi, i to za:

- I grupu - 130%;
- II grupu - 105%;
- III grupu - 79%;
- IV grupu - 65%;
- V grupu - 43%;
- VI grupu - 28%;
- VII grupu - 21%;
- VIII grupu - 17%;
- IX grupu - 15%;
- X grupu - 13%.”.

Član 8

U članu 30 stav 1 riječi: „od 50%” zamjenjuju se riječima: „od 100%”.

Član 9

U članu 33 stav 1 riječi: „od 25%” zamjenjuju se riječima: „od 35%”.

Član 10

U članu 36 stav 1 riječi: „od 10%” zamjenjuju se riječima: „od 20%”.

U stavu 2 riječi: „od 60%” zamjenjuju se riječima: „od 55%”.

Član 11

U članu 38 stav 2 riječi: „od 35%” zamjenjuju se riječima: „od 55%”.

Član 12

U članu 41 stav 2 poslije riječi: „članovi porodice palog borca” dodaju se riječi: „kao i članovi porodice civilne žrtve rata”.

Član 13

U članu 47 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

„2) borcu koji je vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti za vojne ciljeve ili za ciljeve državne bezbjednosti u oružanim akcijama poslije 17. avgusta 1990. godine na poziv oružanih snaga, odnosno snaga bezbjednosti Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Savezne Republike Jugoslavije ili Državne zajednice Srbija i Crna Gora;“.

Član 14

U članu 48 stav 1 riječi: „od 20%“ zamjenjuju se riječima: „od 40%“.

Član 15

Poslije člana 61 dodaju se tri nova potpoglavlja i četiri nova člana, koji glase:

„10a. Prioritet u zapošljavanju

Član 61a

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave i lokalne samouprave i javne ustanove u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast rada i zapošljavanja ukoliko ispunjavaju uslove iz konkursa, odnosno oglasa pod istim uslovima, daju prioritet u zapošljavanju sljedećim licima po redosljedu po kome su navedena:

- 1) dijete palog borca;
- 2) ratni vojni invalid;
- 3) borac.

Ako se na oglas, odnosno konkurs prijavi više lica u okviru grupa navedenih u stavu 1 ovog člana prioritet u zapošljavanju imaju:

- 1) dijete palog borca sa dužim vremenom čekanja za posao na birou rada;
- 2) ratni vojni invalid više grupe, a ako su iste grupe prioritet ima ratni vojni invalid sa više članova uže porodice;
- 3) borac sa dužim vremenom vojnog angažovanja.

10b. Rješavanje stambenih potreba

Član 61b

Jedinica lokalne samouprave, u okviru planiranih investicija po projektima izgradnje stanova za socijalno stanovanje, u skladu sa dijelom iskazanih stambenih potreba na nivou svoje teritorije, izdvaja za rješavanje stambenih potreba stambeno neobezbjedeđenih lica najmanje 10% od ukupnog broja stanova koji se grade, kao i najmanje 10% od vrijednosti udjela planiranih investicija po projektima drugih oblika rješavanja stambenih pitanja (povoljniji krediti, renoviranje ili izgradnja kuća i dr.) za:

- 1) korisnike porodične invalidnine po osnovu palog borca, kao i djecu, usvojenike ili pastorku palog borca kojima je prestalo to pravo iz razloga propisanih ovim zakonom;
- 2) korisnike lične invalidnine;
- 3) borce korisnike novčane naknade materijalnog obezbjeđenja.

Jedinica lokalne samouprave propisuje uslove i kriterijume za raspodjelu stanova odnosno sredstava iz stava 1 ovog člana, pri čemu je jedan od kriterijuma redosljed korisnika naveden u stavu 1 ovog člana.

Jedinica lokalne samouprave može u skladu sa svojim podzakonskim aktom, odnosno propisom o rješavanju stambenih potreba korisnika iz stava 1 ovog člana, bliže urediti uslove i kriterijume za dodjelu već izgrađenih stanova za ovaj krug lica, a u cilju trajnog rješavanja njihovih stambenih potreba, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast stanovanja, pri čemu je jedan od kriterijuma redosljed korisnika iz stava 1 ovog člana.

Pravo na kupovinu stana pod povoljnijim uslovima može ostvariti borac, član porodice palog borca, ratni vojni invalid i mirnodopski vojni invalid u skladu sa propisima kojima se uređuju posebni uslovi za realizaciju projekta izgradnje stanova za pripadnike snaga bezbjednosti.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se u budžetu jedinice lokalne samouprave.

10c. Jednokratna novčana naknada

Član 61c

Pravo na jednokratnu novčanu naknadu, u smislu ovog zakona, imaju članovi porodice civilne žrtve rata.

Izuzetno, u slučaju da civilna žrtva rata nema članova porodice u smislu ovog zakona, pravo iz stava 1 ovog člana mogu ostvariti brat i sestra civilne žrtve rata.

Korisnici prava iz st. 1 i 2 ovog člana mogu ostvariti to pravo ako u vrijeme podnošenja zahtjeva za priznavanje, kao i za vrijeme ostvarivanja prava imaju crnogorsko državljanstvo.

Pravo iz stava 1 ovog člana određuje se u dvjestostrukom iznosu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Član 61d

Pravo na jednokratnu novčanu naknadu, u smislu ovog zakona, ima i lice, koje je crnogorski državljanin, kod koga je usljed rane ili povrede, nastale kao posljedice oružanog sukoba za vrijeme ratnog stanja nastupilo oštećenje organizma.

Pravo iz stava 1 ovog člana određuje se u sedamdesetostrukom iznosu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.”.

Član 16

Poslije člana 98 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 98a

Korisnici prava na ličnu invalidninu, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedskog dodatka, novčane naknade materijalnog obezbjeđenja, koji su to pravo ostvarili po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava u skladu sa ovim zakonom.”.

Član 17

Poslije člana 107 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 107a

Propisi koji su doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.”.

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona su prvenstveno neophodnost hitne intervencije države u pravcu zaštite ugrožene kategorije korisnika prava po osnovu zakona o boračko-invalidskoj zaštiti, naročito u uslovima sve izraženijeg rasta cijena i značajnog pada njihove kupovne moći u odnosu na novčana primanja koja im pripadaju. Takođe, visina primanja korisnika prava po osnovu Zakona o boračko-invalidskoj zaštiti, u značajnoj mjeri je niža u odnosu na zemlje regiona. U proteklih dvije godine brojnim zakonima je unaprijeđen socio-ekonomski položaj mnogih

ranjivih i ugroženih kategorija društva, te se stoga opravdano nameće potreba za unapređenjem položaja i korisnika prava iz sistema boračkoinvalidske zaštite. Osim toga, ovim izmjenama važećeg zakona bi se unaprijedio položaj svih lica koja izvršavaju vojne dužnosti i druge dužnosti u cilju odbrane suverenosti, teritorijalnog integriteta i bezbjednosti zemlje u svim situacijama opisanim važećim zakonom.

Ovim predlogom zakona definiše se institut civilne žrtve rata i obezbeđuje u skladu sa tim, ostvarivanje prava koja su predviđena zakonom o boračkoinvalidskoj zaštiti. Važeći zakon ne poznaje kategoriju civilne žrtve rata, što je izraz diskriminatornog karaktera, ali i pokazatelj ignorisanja stvarnosti. U našoj zemiji su tokom oružanih sukoba za vrijeme proglašenog ratnog stanja stradali nevini ljudi, a njihove porodice nijesu dobile bilo kakav vid reparacija, odnosno obeštećenja. U skladu sa tom kako civilizacijskom, tako i društvenom potrebom, ovaj amandman nastoji da se ozakoni status civilnih žrtava rata što bi imalo višestruke efekte. Shodno tome civilnim žrtvama rata i njihovim porodicama se obezbjeđuje pravo na pravdu i poštovanje statusa, zatim društveno priznanje patnje, ali i pravična i adekvatna naknada. Reparacije za civilne žrtve rata, imaju svoje utemeljenje i u međunarodnim konvencijama. Takođe se ovim amandmanom, osim pravno-tehnickih usklađivanja i preciziranja, uvode nova prava u sistem boračko-invalidske zaštite: prioritet u zapošljavanju, rješavanje stambenih potreba i jednokratna novčana naknada. Na ovaj način se unapređuje sistem, ali i ostvaruje zahtjev pravičnosti, te ide u korak sa uporedno-pravnim rješenjima.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim predlogom zakona se ne mijenja koncept Zakona, koji je već usklađen sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama.

IV OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 propisano je uvođenje nove kategorije "porodica civilnih žrtava rata" u okviru kategorija na koje se odnosi boračka i invalidska zaštita u Crnoj Gori

Članom 2 propisano uvođenje novih korisnik u smislu ovog zakona.

Članom 3 propisano proširenje uslova koji su potrebni da bi se lice prepoznalo u smislu ovog zakona.

Članom 4 propisano je uvođenje novog instituta "Porodica civilne žrtve rata".

Članom 5 propisana su veća prava u smislu ovog zakona.

Članom 6 propisan je osnov za određivanje mjesečnih primanja iz člana 27 stav 1 u iznosu prosječne mjesečne zarade bez poreza i doprinosa u Crnoj Gori za mjesec koji dva mjeseca prethodi mjesecu u kom se ostvaruje pravo.

Članom 7 propisana je promjena procenata mjesečnog iznosa lične invalidnine.

Članom 8 propisana je da se dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica određuje se u procentu od 100%.

Članom 9 propisano je da se Ortopedski dodatak određuje u procentu od 35% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Članom 10 propisano je da se porodična invalidnina određuje u procentu od 20% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona, dok se porodična invalidnina za korisnika koji je to pravo ostvario kao član porodice palog borca, kao i vojnika na služenju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu poginulog ili umrlog od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene za vrijeme vršenja vojnih dužnosti u Vojsci, određuje se u procentu od 55% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Članom 11 propisano je da se uvećana porodična invalidnina iz stava 1 ovog člana određuje u procentu od 55% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Članom 12 propisano je da pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja u skladu sa ovim zakonom dodatno imaju i članovi porodice civilne žrtve rata.

Članom 13 propisano proširenje uslova koji su potrebni za dobijanje novčana naknada materijalnog obezbjeđenja.

Članom 14 propisano je da se novčana naknada materijalnog obezbjeđenja određuje u procentu od 40% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Članom 15 propisuju se novi uslovi za prioriteta zapošljavanja, jednokratne novčane naknade i rješavanja stambenih pitanja u skladu sa ovim zakonom.

Članom 16 se propisuje da korisnici prava na ličnu invalidninu, porodičnu invalidninu, uvećanu porodičnu invalidninu, dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedskog dodatka, novčane naknade materijalnog obezbjeđenja, koji su to pravo ostvarili po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tog prava u skladu sa ovim zakonom.

Članom 17 propisuje se da propisi koji su doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Članom 18 propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

V FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA JE POTREBNO OBEZBIJEDITI ZA SPROVOĐENJE ZAKONA SA PROCJENOM EFEKTA PRIMJENE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona neophodno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Crne Gore na sve one koji postaju korisnici prava po osnovu ovog predloga zakona o boračko-invalidskoj zaštiti.

VI RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Imajući u vidu društveni značaj sprovođenja predloženih normi, izuzetno je bitno da se norme predloženog zakona usvoje u najkraćem mogućem roku i postanu dio pravnog poretka Crne Gore, imajući u vidu da je u proteklih dvije godine brojnim zakonima unaprijeđeni socio-ekonomski položaj i mnogih drugih ranjivih i ugroženih kategorija društva, stekli su se uslovi da se i ovoj ranjivoj kategoriji obezbijedi isto, naročito u uslovima sve izraženijeg rasta cijena i značajnog pada njihove kupovne moći u odnosu na novčana primanja koja im pripadaju, te uvažavanja značaja položaja ove kategorije stanovništva u našem društvu.

VII TEKST ODREDAVA ZAKONA O BORAČKOJ I INVALIDSKOJ ZAŠTITI KOJI SE MIJENJAJU

Član 1

Boračka i invalidska zaštita u Crnoj Gori obuhvata zaštitu:

- 1) boraca;
- 2) porodica palih boraca;
- 3) ratnih vojnih invalida i mirnodopskih vojnih invalida (u daljem tekstu: vojni invalidi);
- 4) civilnih invalida rata;
- 5) članova porodica umrlih boraca, vojnih invalida i civilnih invalida rata.

Član 6

Korisnici prava, u smislu ovog zakona, su:

- 1) borac;
- 2) vojni invalidi;
- 3) porodica palog borca;
- 4) civilni invalid rata;
- 5) članovi porodice umrlog borca, vojnog invalida i civilnog invalida rata.

1. Borac

Član 7

Borac, u smislu ovog zakona, je državljanin Crne Gore koji je:

- 1) u ratu vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti radi odbrane suverenosti, teritorije, nezavisnosti i ustavnog poretka Crne Gore;
- 2) vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji preduzetoj za vrijeme mira radi odbrane suverenosti, teritorije, nezavisnosti i ustavnog poretka Crne Gore;
- 3) učestvovao u oslobodilačkim ratovima od 1912. do 1918. godine, koji je na vojnim dužnostima u sastavu oružanih snaga Crne Gore ili Srbije ili oružanih snaga blokova država u kojim su se nalazile Crna Gora i Srbija učestvovao u tim ratovima;
- 4) učestvovao u Drugom svjetskom ratu, kao pripadnik Vojske Kraljevine Jugoslavije u ratu od 6. do 17. aprila 1941. godine ili u sastavu savezničkih armija;
- 5) učestvovao u narodnooslobodilačkoj borbi u Drugom svjetskom ratu kao pripadnik partizanskih odreda narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije, odnosno Jugoslovenske armije od 17. aprila 1941. do 15. maja 1945. godine, kome je aktivan i organizovan rad priznat u poseban staž u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- 6) vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti za vojne ciljeve ili za ciljeve državne bezbjednosti u oružanim akcijama poslije 17. avgusta 1990. godine na poziv Vojske Jugoslavije.

III PRAVA

Član 20

Prava u smislu ovog zakona, su:

- 1) lična invalidnina;
- 2) dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- 3) ortopedski dodatak;
- 4) porodična invalidnina i uvećana porodična invalidnina;
- 5) novčana naknada materijalnog obezbjeđenja;
- 6) porodični dodatak;
- 7) zdravstvena zaštita i druga prava u vezi sa ostvarivanjem zdravstvene zaštite;
- 8) ortopedska i druga pomagala;
- 9) banjsko i klimatsko liječenje;
- 10) besplatna i povlašćena vožnja;
- 11) pogrebni troškovi.

Član 27

Lična invalidnina, porodična invalidnina, uvećana porodična invalidnina, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak, novčana naknada materijalnog obezbjeđenja i porodični dodatak određuju se u mjesečnim iznosima.

Osnov za određivanje mjesečnih primanja iz stava 1 ovog člana je iznos od 307,00 €.

Mjesečna novčana primanja iz stava 1 ovog člana usklađuju se polugodišnje (1. januara i 1. jula tekuće godine) sa kretanjem troškova života i prosječne zarade zaposlenih na teritoriji Crne Gore, na osnovu statističkih podataka za prethodno polugodište, u procentu koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada. Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako bi procenat koji predstavlja zbir polovine procenta rasta, odnosno pada troškova života i polovine procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 3 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, visina novčanih primanja iz stava 1 ovog člana neće se usklađivati.

Akt o usklađivanju mjesečnih novčanih primanja donosi organ državne uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.

1. Lična invalidnina

Član 28

Pravo na ličnu invalidninu ima vojni invalid i civilni invalid rata.

Lična invalidnina određuje se prema grupi invaliditeta.

Mjesečni iznos lične invalidnine određuje se u procentu od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona i iznosi, i to za:

- I grupu - 100%;
- II grupu - 73%;
- III grupu - 55%;
- IV grupu - 41%;
- V grupu - 29%;
- VI grupu - 18%;
- VII grupu - 13%;
- VIII grupu - 8%;
- IX grupu - 7%;
- X grupu - 6%.

Član 30

Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica određuje se u procentu od 50% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Organ državne uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite posebnim aktom propisao medicinske indikacije po osnovu kojih vojni invalid i civilni invalid rata ima pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica.

Član 33

Ortopedski dodatak određuje se u procentu od 25% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Vrste oštećenja organizma po osnovu kojih vojni invalid i civilni invalid rata ima pravo na ortopedski dodatak propisao posebnim aktom organa državne uprave nadležnog za poslove boračke i invalidske zaštite.

Član 36

Porodična invalidnina određuje se u procentu od 10% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Porodična invalidnina za korisnika koji je to pravo ostvario kao član porodice palog borca, kao i vojnika na služanju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu poginulog ili umrlog od posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti zadobijene za vrijeme vršenja vojnih dužnosti u Vojsci, određuje se u procentu od 60% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Ako pravo na porodičnu invalidninu ostvaruje više članova porodice, za svakog sauživaoca iznos porodične invalidnine iz st. 1 i 2 ovog člana uvećava se za 50%.

Član 38

Roditelj palog borca koji nije imao druge djece, bračni drug palog borca koji nema djece, kao i dijete palog borca, pored prava na porodičnu invalidninu, imaju i pravo na uvećanu porodičnu invalidninu. Uvećana porodična invalidnina iz stava 1 ovog člana određuje se u procentu od 35% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Ako više lica iz stava 1 ovog člana ispunjavaju uslove za priznavanje prava na porodičnu invalidninu, uvećana porodična invalidnina u iznosu iz stava 2 ovog člana pripada svakom od njih.

5. Novčana naknada materijalnog obezbjeđenja

Član 41

Pravo na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja u skladu sa ovim zakonom imaju borci, vojni invalidi, civilni invalidi rata i članovi njihovih porodica.

Pravo na novčanu naknadu iz stava 1 ovog člana imaju i članovi porodice palog borca.

Član 47

Novčana naknada materijalnog obezbjeđenja pripada:

1) borcu učesniku Narodnooslobodilačkog rata od 1941. godine do prije 9. septembra 1943. godine (muškarci), odnosno 1. juna 1944. godine (žene), ako im je to vrijeme utvrđeno kao poseban staž osiguranja u dvostrukom trajanju po propisima o penzijskom osiguranju;

2) borcu koji je vršio vojne dužnosti ili druge dužnosti u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji poslije 17. avgusta 1990. godine, odnosno u vezi sa učestvovanjem u oružanoj akciji preduzetoj za vrijeme mira na poziv Vojske Jugoslavije;

3) vojnom invalidu, civilnom invalidu rata i korisnicima porodične invalidnine, u skladu sa ovim zakonom.

Član 48

Novčana naknada materijalnog obezbjeđenja određuje se u procentu od 20% od osnova utvrđenog članom 27 stav 2 ovog zakona.

Korisnicima porodične invalidnine koji pravo na porodičnu invalidninu ostvaruju kao sauživaoci novčana naknada materijalnog obezbjeđenja iz stava 1 ovog člana uvećava se za 20% za svakog sauživaoca.

Član 61

Način i postupak korišćenja prava na besplatnu i povlašćenu vožnju u smislu čl. 57, 58 i 59 ovog zakona propisuje organ državne uprave nadležan za poslove boračke i invalidske zaštite.